

Kariyer Karar? Öz-yeterli?i Ölçe?i-K?sa Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kariyer Karar? Öz-yeterli?i Ölçe?i-K?sa Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24390>

Özet

Kariyer Karar? Öz-yeterli?i Ölçe?i-K?sa Formu (CDSES-SF), bireylerin kariyer karar? verme süreçlerinde kendilerini ne kadar yeterli gördüklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikolojik ölçektir. Bu form, orijinal ölçe?in k?sa bir uyarlamas? olup, Türkiye'deki popülasyon üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? yap?lm??t?r. Ölçek, bireyin kariyer geli?im görevlerini ba?ar?yla yerine getirme inanc?n?, yani **öz-yeterlik** kavram?n? merkeze almaktadır. Ak?n, Sar?çam ve Kaya (2014) tarafından Türkçe'ye uyarlanan bu k?sa form, 18 maddeden ve dört temel alt boyuttan olumaktadır. Bu yap?s?yla, özellikle dan??manlık ve e?itim ortamlar?nda h?zli ve etkili bir de?erlendirme arac? olarak kullan?lmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik, Kariyer Karar?, K?sa Form, Uyarlama, Psikometrik özellikler, Mesleki Geli?im, Kariyer Dan??manl???

Yazarlar

Ahmet Ak?n, Halil Sar?çam, Çi?dem Kaya

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin zorlu ve karma??k olabilen kariyer karar? verme görevlerini ba?ar?yla yerine getirebileceklerine dair sahip olduklar? inanç düzeyini (öz-yeterlik alg?s?n?) nicel olarak belirlemektir. Bu öz-yeterlik alg?s?, bireyin kariyer ke?fi, planlama ve uygulama süreçlerindeki motivasyonunu ve çabas?n? anlamak için kritik öneme sahiptir.

K?sa formun uyarlanması, ara?tırmacılara ve uygulayıcılara, uzun formun gerektirdi?i zaman ve çaba olmaks?z?n, kariyer öz-yeterli?ini h?zli?ca de?erlendirme imkanı sunar. Özellikle ergenler ve üniversite öğrencileri gibi kariyer geçi? dönemlerinde bulunan popülasyonlarda yaygın olarak kullan?lmaktadır.

Yap?

Kariyer Karar? Öz-yeterli?i, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Kariyer Kuram?'n?n (SBKT) temelini oluşturan **öz-yeterlik** kavram?na dayanmaktadır. Bu yap?, bireyin kariyer seçim süreçlerinde gerekli olan spesifik davran??lar? sergileme yetene?ine duydu?u güveni ifade eder. Yüksek kariyer karar? öz-yeterli?ine sahip bireylerin, kariyerlerini planlama, bilgi toplama ve engelleri a?ma konular?nda daha proaktif olduklar? varsay?lmaktadır.

Ölçek, kariyer karar? verme sürecinin farklı a?amalar?n? temsil eden alt boyutlardan oluşur, bu da

yap?n?n sadece genel bir yeterlik alg?s?n? de?il, ayn? zamanda bu sürecin spesifik görevlerindeki yeterli?i de ölçmesini sa?lar. Bu çok boyutlu yap?, dan??manlara, müdahale edilmesi gereken belirli alanlar? (örne?in, sadece bilgi toplama veya hedef belirleme) tespit etme olana?? tan?r.

Geçerlik

Kariyer Karar? Öz-yeterli?i Ölçe?i-K?sa Formu'nun Türkçe uyarlamas? çal??mas?nda (Ak?n et al., 2014), ölçe?in yap? geçerli?i incelenmi?tir. Yap?lan Faktör Analizi sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?yla tutarlı? olan 4 faktörlü yap?y? do?rulayarak, ölçe?in Türkçe kültüründe de ayn? teorik yap?y? ölçtü?ünü göstermi?tir.

Bu çal??ma, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen kariyer öz-yeterlik yap?s?n? temsil etme yetene?ini destekleyen önemli kan?tlar sunmu?tur. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili kariyer de?i?kenleri ile beklenen yönde ili?kiler göstermesi (uyum geçerli?i), CDESES-SF'nin geçerli bir araç oldu?unu peki?tirmektedir.

Güvenirlik

Türkçe CDESES-SF'nin güvenilirlik analizleri, ölçe?in iç tutarlılı??n?n yüksek oldu?unu göstermi?tir. Genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile raporlanan bu de?erler, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçüm sonuçlar?n?n kararlı? oldu?unu i?aret etmektedir.

Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçe?in farklı alt boyutlar?n?n (Hedef Belirleme, Bilgi Toplama, vb.) de güvenilir ölçümler sa?ladığını? göstermektedir. Bu, CDESES-SF'nin kariyer dan??manlı?? uygulamalar?nda ve akademik ara?tırmalarda güvenle kullan?labilece?i anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Ak?n ve arkadaşlar? tarafından yap?lan uyarlama çal??mas?, CDESES-SF'nin 18 maddelik yap?s?n?n dört ayrı alt boyuta ayrıldığını? ortaya koyan Do?rulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?n? desteklemi?tir. Bu dört alt boyut, bireyin kariyer karar? sürecindeki farklı a?amalar?n? temsil etmektedir:

Hedef Belirleme: (5 madde) Bireyin kariyer hedeflerini netle?tirme ve formüle etme yetene?ine olan güveni.

Bilgi Toplama: (5 madde) Meslekler, e?itim yollar? ve iş piyasas? hakkında gerekli bilgileri etkin bir ?ekilde bulma ve kullanma becerisine olan güveni.

Hedefini Takip Etme: (5 madde) Belirlenen kariyer hedeflerine ulaşmak için gerekli adımlar? atma ve planlar? uygulama konusundaki öz-yeterli?i.

Problem Çözme: (3 madde) Kariyer planlama sürecinde kar??la??lan engelleri ve zorluklar?

a?ma becerisine olan güveni.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Bireyin kariyer karar? verme yeteneklerine duydu?u güveni ölçen, kendini de?erlendirme ölçe?i.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Popülasyon: Kariyer karar? verme sürecinde olan bireyler (genellikle lise, üniversite ö?rencileri ve genç yeti?kinler).

Ya? Grubu: Ergenlik ve Genç Yeti?kinlik dönemi.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki üniversite ö?rencileri üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: 10'lu Likert tipi derecelendirme kullan?lm??t?r. Kat?l?mc?lar, her madde için kendi güven düzeylerini belirlerler (1 Hiç güvenmiyorum - 10 Tamamen güveniyorum).

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik, Kariyer Planlama, Psikolojik Ölçüm, Likert Ölçe?i, Psikometrik özellikler, K?sa Form.

Yazarlar ve ?leti?im

Sorumlu Yazar: Ahmet Ak?n

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: ORCID bilgisi kaynakta mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Medeniyet Üniversitesi (Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? tarihte ilgili kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in orijinal geli?tiricileri ve Türkçe uyarlamas?n? yapan yazarlar ile etik ve yasal kullan?m ko?ullar? için ileti?ime geçilmesi önerilir. Uyarlama çal??mas? 2014 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in orijinal PDF belgesi, eri?im sa?lamak isteyenler için mevcuttur. Orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: [kariyer-karari-oz-yeterligi-olcegi-kisa-formu-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Ak?n, A., Sar?çam, H. ve Kaya, Ç. (2014). Career Decision Self-efficacy Scale-Short form (CDSES-SF): The psychometric properties of Turkish version. *IIB International Refereed Academic Social Sciences Journal*, 13(5), 80-89.

Dergideki orijinal link: iibdergisi.com

Kariyer Karar? Öz-yeterli?i Ölçe?i-K?sa Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek, toplam 18 madde ve 4 alt boyuttan olu?maktadır. A?a??da örnek maddeler listelenmi?tir:

?Igilendi?in meslekle ilgili bilgi toplamada ?nterneti kullanma

Dü?ündü?ün potansiyel uzmanla?ma alanlar? listenden bir uzmanlık alan? seçme

Gelecek 5 y?ldaki amaçlar?nla ilgili plan yapma

Seçti?in uzmanlık alan?yla ilgili e?itiminde sorunun olursa ataca??n ad?mlar? belirleme